

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань правової політики та правосуддя

01008, м. Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-35-84

№ 04-29/18-1149 (62520)

"16" березня 2016 р.

ЛЕЛЕКО О.Г.

Шановний Олександрє Григоровичу!

У Верховній Раді України розглянуто Вашу електронну петицію, яка містить пропозицію щодо прийняття рішення стосовно питань, порушених в електронних петиціях, на референдумі, та, за дорученням Першого заступника Голови Верховної Ради України Парубія А.В., повідомляємо наступне:

Згідно з положеннями статті 23¹ Закону України "Про звернення громадян" електронна петиція, адресована відповідно Президенту України, Верховній Раді України, Кабінету Міністрів України, розглядається у порядку, встановленому цією статтею, за умови збору на її підтримку не менш як 25000 підписів громадян протягом не більше трьох місяців з дня оприлюднення петиції.

Електронна петиція, яка в установлений строк не набрала необхідної кількості голосів на її підтримку, після завершення строку збору підписів на її підтримку розглядається як звернення громадян відповідно до цього Закону.

Згідно зі статтею 1 Закону України "Про комітети Верховної Ради України" комітет Верховної Ради України – орган Верховної Ради України, який утворюється з числа народних депутатів України для здійснення за окремими напрямками законопроектної роботи, підготовки і попереднього розгляду питань, віднесених до повноважень Верховної Ради України, виконання контрольних функцій.

У зв'язку з цим, інформуємо, що Вашу пропозицію опрацьовано та доведено до відома народних депутатів України - членів Комітету, як суб'єктів законодавчої ініціативи, для врахування у законотворчій діяльності.

Разом з тим, в контексті питань, порушених у Вашому зверненні, слід зазначити, що відповідно до частини другої статті 5 Конституції України носієм суверенітету і єдиним джерелом влади в Україні є народ. Народ здійснює владу безпосередньо і через органи державної влади та органи місцевого самоврядування. Конституційний Суд України у своєму Рішенні від 5 жовтня 2005 року № 6-рп у справі про здійснення влади народом дійшов висновку, що

"положення "носієм суверенітету... є народ" закріплює принцип народного суверенітету, згідно з яким влада Українського народу є первинною, єдиною і невідчужуваною, тобто органи державної влади та органи місцевого самоврядування здійснюють владу в Україні, що походить від народу (абзац третій пункту 4.1 мотивувальної частини згаданого Рішення).

Конкретизуючи згадане конституційне положення статтею 69 Основного Закону України встановлено, що народне волевиявлення здійснюється через вибори, референдум та інші форми безпосередньої демократії.

При цьому, як вказав Конституційний Суд України у згаданому вище Рішенні "здійснення народного волевиявлення у зазначених формах безпосередньої демократії є реалізацією народом своєї влади шляхом затвердження відповідних рішень (законів) і формування органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні (абзац третій пункту 4.2 мотивувальної частини Рішення від 5 жовтня 2005 року № 6-рп).

Разом з тим, Конституційний Суд України у Рішенні від 16 квітня 2008 року № 6-рп у справі про прийняття Конституції та законів України на референдумі, зазначив, що "референдум, як і інші форми безпосередньої демократії, не повинен застосовуватися сам по собі або тільки у зв'язку з конституційною фіксацією принципу народного суверенітету. Безпосередня демократія і представницька демократія є важливими об'єктами конституційного регулювання і мають бути легальними способами та засобами реалізації влади. Тому сфера їх застосування та інші параметри встановлюються Конституцією та законами України.

Правове регулювання порядку здійснення безпосередньої демократії, зокрема референдуму, спрямоване на те, щоб поєднати ці форми із способами та засобами, які характеризують представницьку демократію, взаємодоповнити їх, але не зробити конфліктними з можливою підміною парламенту референдумом (чи навпаки) (абзаци четвертий, п'ятий пункту 3 мотивувальної частини Рішення).

Так, відповідно до статті 75 Конституції України єдиним органом законодавчої влади в Україні є парламент – Верховна Рада України. При цьому, частиною другою статті 72, пунктом 6 частини першої статті 106 Конституції України встановлено, що на вимогу не менш як трьох мільйонів громадян України, які мають право голосу, за умови, що підписи щодо призначення референдуму зібрано не менш як у двох третинах областей і не менш як по сто тисяч підписів у кожній області, Президентом України проголошується всеукраїнський референдум за народною ініціативою.

В свою чергу, аналізуючи норми Основного Закону України Конституційний Суд України висловив правову позицію, що "положення частини другої статті 72 Конституції України в контексті положень статті 5 Конституції України треба розуміти так, що народ як носій суверенітету і єдине джерело влади в Україні, здійснюючи своє волевиявлення через всеукраїнський референдум за народною ініціативою, може в порядку, який має бути визначений Конституцією і законами України, приймати закони України (вносити до них зміни), крім законів, прийняття яких на референдумі не

допускається згідно з Конституцією України" (пункт 2 резолютивної частини Рішення від 16 квітня 2008 року № 6-рп).

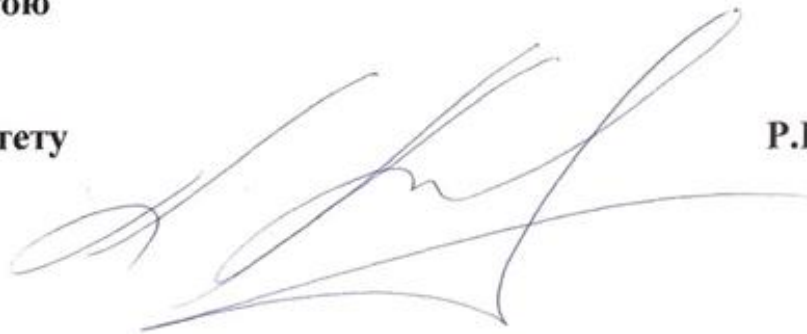
На сьогодні, правові засади, організацію та порядок проведення всеукраїнського референдуму визначено Законом України "Про всеукраїнський референдум" від 6 листопада 2012 року № 5475-VI.

В свою чергу, пунктами 3 та 4 частини третьої статті 3 цього Закону встановлено, що за предметом всеукраїнський референдум може бути щодо прийняття чи скасування закону України або внесення змін до чинного закону України (законодавчий референдум) та з будь-якого питання за винятком тих, щодо яких референдум не допускається згідно з Конституцією України (загальний референдум).

При цьому, Закон України "Про всеукраїнський референдум" детально регламентує порядок здійснення народної ініціативи, в тому числі утворення ініціативної групи всеукраїнського референдуму та її реєстрацію, порядок збирання підписів ініціативною групою, їх передачу Центральній виборчій комісії та підрахунок.

З повагою

Голова Комітету

A handwritten signature in blue ink, consisting of several large, sweeping loops and strokes, positioned between the text 'Голова Комітету' and 'Р.П. КНЯЗЕВИЧ'.

Р.П. КНЯЗЕВИЧ